

ÅRSRAPPORT 1998

INNHold

FORORD	2
STUDIER OG UNDERVISNING.....	3
ETTER- OG VIDEREUTDANNING.....	3
EKSAMEN	4
KANDIDATTALL 1998.....	5
KARAKTERSTATISTIKK 1998	6
INTERNASJONALT SAMARBEID.....	8
FORSKNING OG FORSKERUTDANNING	9
DR.POLIT.-DISPUTASER I 1998	10
VALG	11
ADMINISTRASJON.....	11
REGNSKAPSOVERSIKT.....	12
OVERSIKT OVER EKSTERNT FINANSIERTE PROSJEKTER	13

FORORD

Instituttet har i 1998 uteksaminert 48 cand.oecon. kandidater, hvorav 9 kvinner, og 30 cand.polit. kandidater, hvorav 12 kvinner. Det ble fra 1998 innført en ordning med fire muntlige eksamener i året (tidligere tre). Instituttet har gjennomført 8 doktordisputaser i løpet av 1998, og ved årsskiftet hadde vi ytterligere 2 avhandlinger inne til bedømmelse.

Instituttets nye Masterprogram i miljø- og utviklingsøkonomi ble igangsatt høsten 1998. Studiet går over to år, og er et tilbud til kvotestudenter fra U-land og Øst-Europa. Høsten-98 ble det tatt opp 11 studenter på programmet. Opptakskvoten skal fra neste år utvides til 15 studenter.

Det ble undertegnet en samarbeidsavtale med University of Essex som innebærer at våre studenter kan ta masterkurs i Essex og få disse godkjent som 3. avdelingskurs. Instituttet har fått til en fordelaktig avtale der studentene får en viss reduksjon i studiegebyret. De første studentene reiser til Essex våren-99.

Da instituttet må forvente en stram økonomi de kommende årene har vi vært svært tilbakeholdne med å besette vitenskapelige stillinger. Vi fikk imidlertid tilført et nytt professorat i demografi finansiert av NFR høsten 1998. Nico Keilman ble tilsatt i stillingen fra 1.9.98.

Instituttet deltar sammen med SNF-Oslo (nå Frischsenteret) og Senter for Helseadministrasjon i Helseøkonomisk forskningsprogram ved Universitetet i Oslo (HERO), finansiert av NFR. En professor II-stilling knyttet til programmet ble utlyst i desember. Flere av instituttets øvrige ansatte vil bidra med forskning innenfor helseøkonomi de kommende årene.

Instituttets første etterutdanningskurs for sosialøkonomilærere i videregående skole ble gjennomført høsten 1998. Kurset samlet 27 deltagere fra Oslo og Akershus. Instituttet har erfart at det er et stor etterspørsel etter denne type kurs.

Hilde Bojer gikk av som bestyrer ved utgangen av 1998, etter å ha innehatt dette vervet i 6 år. Instituttet vil benytte anledningen til å takke henne for innsatsen!

April 1999

Vidar Christiansen
bestyrer

Merethe Aase
kontorsjef

Studier og undervisning

Instituttet har i 1998 hatt et pågående arbeid med ny fordeling av emner i mikroøkonomi mellom de ulike nivåene i studiet. Nytt grunnfagspensum, mikro ble innført høsten-98, og mellomfagspensum i mikro skal revideres i 1999. Instituttet har også under arbeid en komite som skal utrede alternative skisser til omorganisering av studiet på 2. og 3. avdeling. Omorganiseringen skal ha som formål å forbedre studiemiljøet i 2. avdeling, og å redusere instituttets bruk av undervisningstid.

Instituttet har i 1998 evaluert alle seminarlederne på 1. og 2. avdeling, samt forelesere på alle nivåer. I evalueringen inngikk det bl.a. at hver vitenskapelig ansatt skulle la en annen foreleser være til stede på en av sine forelesninger.

Instituttet arrangerte to 3. avdelingskurs sommeren 1998; Matematikk for økonomer og Økonomisk historie. Vi søkte KUF om støtte for å finansiere de to kursene, men måtte benytte egne midler til kurset i Matematikk for økonomer. Studentene fikk innvilget lån og stipend til begge kursene. Ca. 70 studenter fulgte sommerundervisningen.

Ordningsen med undervisning i 2 kurs på engelsk hvert semester ble opprettholdt. I forbindelse med innføringen av Master-studiet vil antall kurs på engelsk bli utvidet på sikt.

I 1997 ble det nedsatt et fast nasjonalt rådgivende utvalg for innpassningssaker under Det nasjonale fagrådet i sosialøkonomi. Det rådgivende utvalg avholdt møte i mai 1998, og det ble da lagt frem forslag til retningslinjer for vurdering av siviløkonom-studier. Disse retningslinjene ble seinere vedtatt på møte i instituttets innpassningskomité. Det nasjonale fagråd i sosialøkonomi hadde møte i januar 1998 der det ble vedtatt felles retningslinjer for fritak for grunnfag og mellomfag.

I august 1998 mottok vi 11 studenter til vårt Master-program i ressurs- og utviklingsøkonomi, alle kvotestudenter fra utviklingsland. Det var i starten enkelte praktiske problemer med innkvartering o.l, men vi håper disse problemer løser seg til neste år. Det ser ut til at studentene finner seg godt til rette og er fornøyd med opplegget. Opptakskvoten vil i 1999 bli utvidet til 15 plasser. Ved opptak prioriteres søkere fra instituttets samarbeidende institusjoner: University of Fudan, Shanghai, University of Zimbabwe og University of St. Petersburg.

Etter- og videreutdanning

Høsten 1997 ble det utarbeidet en etterutdanningsmodul for sosialøkonomi i videregående skole, der intensjonen var å tilby etterutdanning i emner som er nye eller har fått en utvidet plass i sosialøkonomifaget i forbindelse med reform '94. Forbedret undervisning i den videregående skole kan dessuten sees som ledd i det å øke rekrutteringen til faget.

I november '98 arrangerte vi et etterutdanningskurs for lærere i Oslo og Akershus. 27 deltakere deltok på kurset, som varte i tre dager à syv timer. Temaene var h.h.v. Miljøøkonomi (M. Hoel), Økonomisk politikk og oljeavhengighet (S. Holden) og Økonomisk politikk og det offentlige bruk av ressurser (J. Vislie). Deltakerne fylte ut evalueringsskjemaer som viste at de var svært fornøyd med kursets relevans i forhold til den nye læreplanen og med det konkrete opplegget.

Etterspørselen etter slike kurs har vært stor, og vi har bl.a. mottatt henvendelse fra fylkeskommuner som Hedmark, Oppland og Telemark. Det vil våren 1999 bli holdt et tilsvarende kurs i Skien.

Eksamen

I tråd med tidligere vedtak gjennomførte instituttet i 1998 fire muntlige eksamener. Den ”nye” eksamen ble lagt til mars. 11 kandidater benyttet seg av muligheten til å avlegge muntlig eksamen i mars 1998.

Den praktiske gjennomføringen gikk stort sett uproblematisk. Men det *kan* være vanskelig å skaffe sensorer til de eksamener som går i midten av semesteret (mars og oktober), da vitenskapelig ansattes tid er belagt med undervisning, møter og veiledning på denne tiden.

Et tiltak i årsplanen for 1998 var at vi skulle utrede mulighetene for å fastsette eksamensdatoene i begynnelsen av semesteret. Dette ble gjennomført første gang i vårsemesteret 1998. Datoene for alle eksamener på første og andre avdeling ble fra og med høstsemesteret 1998 trykket i forelesningskatalogen. Mulighetene for å fastlegge eksamensdatoene også for kursene på tredje avdeling på et så tidlig tidspunkt ble vurdert. Imidlertid kom man til at dette ville begrense valgfriheten til kandidatene i så stor grad, at vi valgte ikke å forandre praksis for tredje avdeling i første omgang. Dermed har vi fremdeles problemet med å plassere eksamensdatoene for kursene på tredje avdeling. Instituttet har også i 1998 forsøkt å plassere eksamensdatoene i tråd med vedtaket om å legge noen dager mellom hver eksamen. I høstsemesteret går det relativt greit – siden vi har eksamen på et ganske sent tidspunkt. Men i vårsemesteret er det langt vanskeligere.

En del administrative rutiner er effektivisert i 1998. Mer utstrakt bruk av det administrative studentsystemet – FS – har gjort dette mulig. Vi bruker FS i stor grad til å skrive ut ulike lister, protokoller og rapporter. På den måten får vi tilgang til oppdatert informasjon, og planleggingen og gjennomføringen av eksamen går derved lettere.

I høstsemesteret 1998 hadde instituttet for første gang muligheten til å legge sensuren direkte inn i studentsystemet. For å ivareta sikkerheten blir alt kontrollert på fakultetsnivå. Dette betyr noe merarbeid for instituttet, men for kandidatene bør det resultere i at karakterutskrifter kan foreligge på et tidligere tidspunkt.

Det er nå en ny tendens i forhold til antall begrunnelser; vi har en klar nedgang fra 1997 til 1998. Fra over 100 begrunnelser i –97 var tallet på begrunnelser sunket til 72 i –98. Litt interessant er det dog at av de 72 var det hele 21 begrunnelser som ble gitt for karakteren 2,5 eller bedre. Tallet på klager er stabilt – 26 klagesaker i 1998 – det samme som året før.

Kandidattall 1998

Tallene angir antall fremmøtte kandidater, tallene i parentes de som besto eksamen:

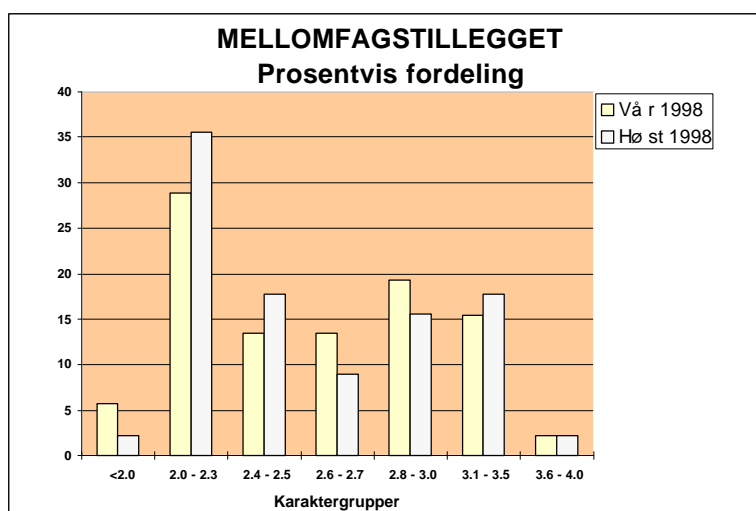
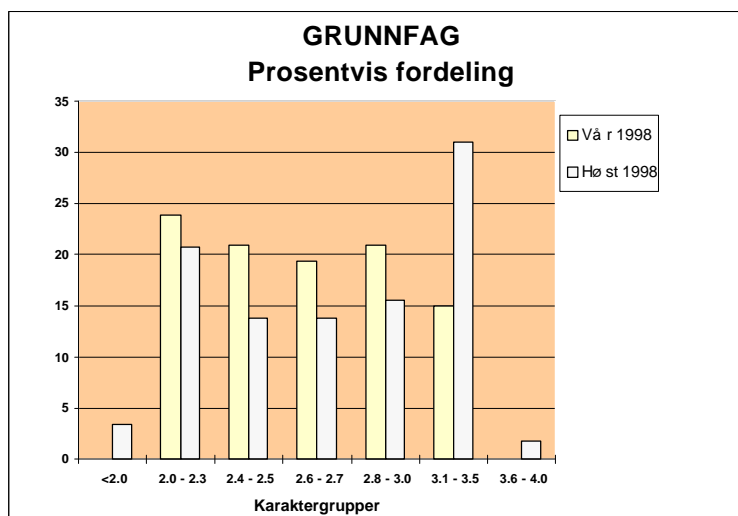
			Vårsem. 98		Høstsem. -98
1. avd.	Grunnfag		78 (68)		75 (58)
	Mellomfagstill.		54 (52)		45 (45)
	Statistikk-delen		48 (44)		49 (46)
	Matematikk-delen		48 (40)		49 (37)
2. avd.			30 (22)		37 (33)
		<i>Mars 1998</i>	<i>Juni 1998</i>	<i>Okt. 1998</i>	<i>Januar 1999</i>
3. avd.	Cand.oecon.	5	14	13	16
	Cand.polit.	6	11	9	4

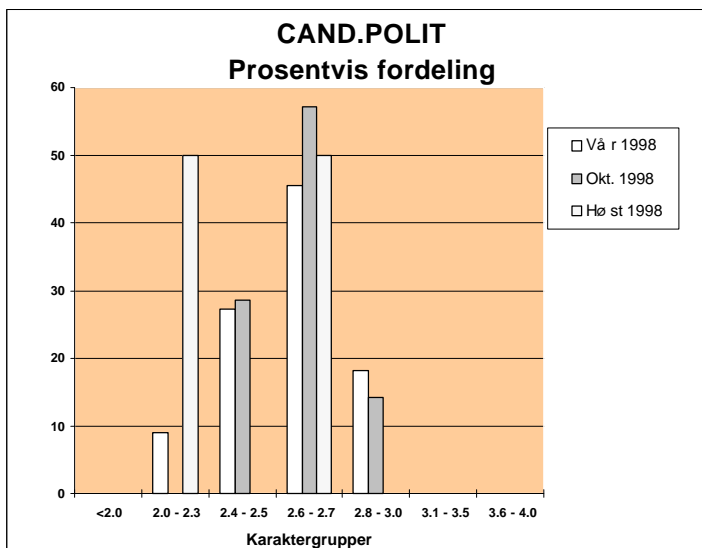
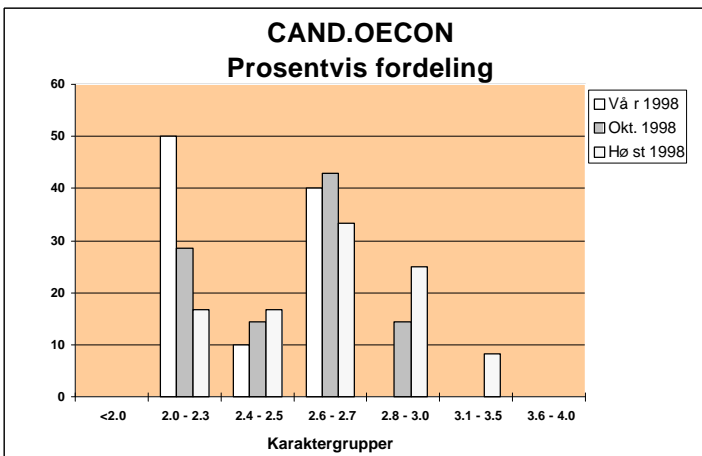
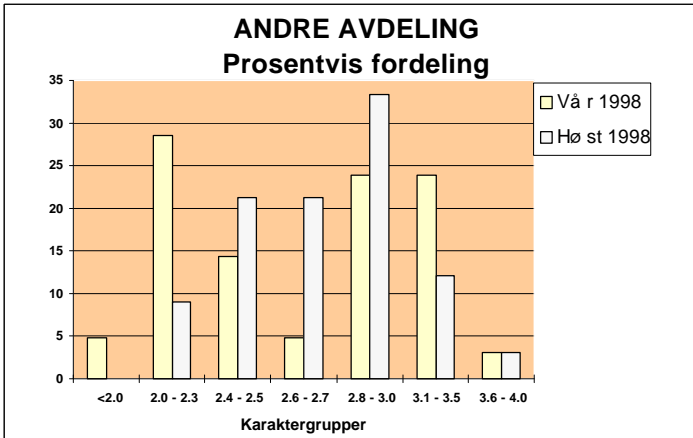
Stat. grunnfag	SS1		7(6)		21 (20)
	SS2		-		3 (3)
	SS3		5 (4)		-
	SS4		4 (4)		-

Demo-grafi	Semesteremnet		25 (23)		-
	Grunnfag		-		8(7)

Totalt antall cand.oecon.-kandidater i 1998 var: 48 hvorav 9 kvinner (18,75%)
 Totalt antall cand.polit.-kandidater i 1998 var: 30 hvorav 12 kvinner (40%)

Karakterstatistikk 1998

Internasjonalt samarbeid

Studentutveksling:

For studieåret 1997/98 var 4 av våre studenter i Toulouse, under instituttets bilaterale ERASMUS-avtale med Universitetet i Toulouse. Vi har også mottatt et par Erasmus-studenter; i 1998 hadde vi 6 studenter her på Erasmus-avtale; 4 fra Frankrike, og 2 fra Italia.

Instituttet undertegnet i 1998 en avtale med University of Essex som innebærer at vi kan sende inntil fem 3. avdelingsstudenter til Essex for å ta kurs på Master-nivå. Studentene forutsettes å tilbringe vårsemesteret i Essex, og ta 3 kurs på Master-nivå. Kursene godskrives som 2 kurs på 3. avdeling her. Tre studenter ble tatt opp høsten 1998, og disse skal tilbringe vårsemesteret 1999 i Essex.

Instituttet har også utarbeidet brosjyren "Studier i utlandet", en praktisk veiledning for studenter som ønsker å ta en del av sine studier i utlandet.

Samarbeid med Fudan

Instituttet undertegnet i 1998 en samarbeidsavtale med Fudan University, som en del av den avtalen UiO sentralt har inngått med Fudan. Professor Olav Bjerkholt foretok våren 98 en reise til Shanghai for å intervju søkere til Master-programmet. Det har for øvrig vist seg vanskelig å få midler til samarbeidsprosjekter med Fudan. Instituttet har søkt UiO sentralt om midler, i tillegg til NUFU og NORAD.

Samarbeid med St. Petersburg

Instituttet har tatt initiativ til å utarbeide en samarbeidsavtale med St. Petersburg. Hovedformålet med avtalen er at instituttet skal kunne ta opp 1-3 studenter til vårt Master-program.

Samarbeid med Zimbabwe

NUFU har bevilget 1,5 mill kr. til samarbeid med Zimbabwe for perioden 1996 - 1999. I 1997 har følgende personer vært i Zimbabwe og bidratt med undervisning:

Sydsæter, Knut

Arbeid med undervisningsmateriell og planlegging, eksamen, samt veiledning av lærere,

Goldstein, Harald

Arbeid med undervisningsmateriell og planlegging, eksamen

Karl-Ove Moene

Workshop og konferanse

Halvor Mehlum

Workshop og konferanse

Samarbeid med Universidad de Chile

Instituttet vedtok i 1998 å utvikle tidligere samarbeid med Universidad de Chile, finansiert av Utenriksdepartementet og INTA, UiO. Instituttet har ikke tilstrekkelige ressurser til å videreutvikle samarbeidet etter at de eksterne midlene er falt bort. I stedet tilbyr vi plass til studenter fra Chile på vårt Master-program.

Forskning og forskerutdanning

Doktorgradsprogrammet

I årsrapporten for 1997 rapporterte vi at fakultetet gikk inn for å endre antall prøveforelesninger fra to til en. Dette var i tråd med instituttets ønske. På dette tidspunktet ventet man at Kollegiet ville vedta forslaget i løpet av 1998. Dette skjedde *ikke*. Kollegiet vedtok tvert i mot å opprettholde ordningen med to prøveforelesninger.

Det har vært et ønske fra studentene på doktorgradsprogrammet om at instituttet bør ha et mer permanent kurstilbud. Et kurstilbud som annonseres i god tid, slik at studentene kan planlegge for flere semestre frem i tid. Doktorgradsutvalget brukte derfor tid på å planlegge mulighetene for en mer permanent kurstilbud på doktorgradsstudiet.

Felles Doktorgradssystem (FD) skulle etter planen vært utvidet til også kunne omfatte kursdelen. Dette gikk ikke helt etter planen, og hovedgrunnen til det er at systemet ikke kan operere med halve vekttall. Dette er spesielt viktig, siden mange doktorgradskurs gir 2,5 vekttall.

Instituttet hadde i 1998 så mange som 8 doktordisputaser, men bare en av dem var kvinne. Ved årsskiftet hadde vi 2 avhandlinger inne til bedømmelse.

Vi hadde 38 studenter på programmet, hvorav 3 i statistikk. Kvinneandelen er 12 (31,5%).

Ved opptaket i november/desember ble det tatt opp åtte nye studenter på programmet.

Det ble til sammen arrangert 8 doktorgradskurs i 1998. 6 av disse ble finansiert (eller delvis finansiert) av Norges Banks Leif Johansen-stipend:

"Monetary Theory and Policy" med prof. Bennet McCallum (mars/april -98),
"Heterogeneous Beliefs and Rational Expectations" med prof. Stephen Morris (mai -98),
"Feminism and Economics" med prof. Julie

Nelson (mai -98), "Labor market Econometrics" med prof. Christopher Flinn (juni -98), "Intertemporal open-economy macroeconomics" med prof. Maurice Obstfeld (august -98).

Kurset med Bennet McCallum ble arrangert i samarbeid med Handelshøyskolen BI. Både dette kurset og kurset med Maurice Obstfeld ble delfinansiert av Senter for Pengepolitisk og Finansiell Forskning.

De øvrige doktorgradskursene ble gitt av instituttets egne ansatte:

- "Matematiske emner for økonomer" med Atle Seierstad og Knut Sydsater

- "Forskningsseminar i matematikk" med Arne Strøm og Atle Seierstad

- "Matematikk for økonomer – utvalgte emner" med Atle Seierstad

- "Likelihood analysis of statistical data" med Tore Schweder.

Utenlandske gjester i 1998:

Rust, John
McCallum, Bennet
Bester, Helmut
Petrakis, Emmanuel
Dijk, Herman van
Morris, Stephen
Bond, Steve
Nelson, Julie
Wang, Liansheng
Flinn, Christopher
Slade, Margaret
Isacsson, Gunnar
Jorgensen, Dale
Mazzoli, Marco
Piotrowska, Maria
Hartwick, John
Obstfeld, Maurice
Buchholz, Wolfgang
Slade, Margaret
Eichberger, Jürgen
Gresik, Thomas A.
Dixon, Huw
Bester, Helmut
Kumbhakar, Subal C.

Norske gjesteforelesere i 1998:

Klette, Tor J.
Hægeland, Torbjørn
Johnsen, Tor Arnt
Heyerdahl, H. Christopher
Barth, Erling
Dale-Olsen, Harald
Lensberg, Terje
Kjær, Knut
Vikøren, Birger
Rydqvist, Kristian
Mundaca, Gabriela
Hvide, Hans K.
Smith, David C.
Øksendal, Bernt
Skjeltopp, Johannes
Ødegård, Bernt Arne
Østerud, Øyvind
Stoltenberg, Jens
Hansen, Bjørn

Gjestebesøk under Leif Johansen-fondet:

- Prof. Bennet McCallum, Carnegie Mellon University,
- Prof. Stephen Morris, Northwestern University, USA
- Prof. Julie Nelson, Brandeis University, USA
- Prof. Christopher J. Flinn, New York University
- Prof. Maurice Obstfeld, University of California, Berkeley
- Prof. Bradley Efron, Stanford University

Følgende ansatte har hatt forskningstermin i 1998:

V-98 Vidar Christiansen
Asbjørn Rødseth
Tore Schweder
Steinar Strøm
Yngve Willassen

H-98 Nils-Henrik v.d. Fehr
Asbjørn Rødseth
Bernt P. Stigum
Steinar Strøm
Tore Thonstad

Publikasjoner

Instituttets publikasjoner er f.o.m. 1997 lagt inn på forskningsdatabasen ForskDok.

Publikasjonsoversikten finnes på følgende internettadresse:

<http://www.ub.uio.no/ubit/forskdok/>

Dr.polit.-disputaser i 1998

Følgende disputerte for dr.polit.-graden i 1998:

Jon Lundesgaard (6. februar)
Tom Bernhardsen (13. februar)
Thorolfur Matthiasson (27. mars)
Knut Røed (1. april)
Sverre A.C. Kittelsen (25. august)
Hilde C. Bjørnland (23. oktober)
Torberg Falch (20. november)
Tor Arnt Johnsen (22. desember)

For tittel på avhandlingen, se databasen ForskDok på internett:

<http://www.ub.uio.no/ubit/forskdok/>

Frisch-prosjektet

Instituttet har i 1998 fortsatt arbeidet med Frisch-bibliografien, og gjennomgang av all korrespondanse etter Frisch – med sikte på å få overført den vitenskapelige delen til Universitetsbiblioteket. Arbeidet forventes fullført i løpet av neste år.

Fristillelse av SNF-Oslo, opprettelse av Frischsenteret

Etter ønske fra UiO ved rektor ble det i 1998 tatt initiativ for å fristille SNF-Oslo fra SNF-Bergen, for bedre å synliggjøre forskningen i Oslo. Sosialøkonomisk institutt stilte seg positiv til forslaget om fristillelse og etablering av en ny stiftelse. Den nye stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning avholdt sitt konstituerende møte i desember 1998.

Valg

Høsten 1998 ble det avholdt valg for perioden 1.1.1999 – 31.12.2001. På konstituerende styremøte i november ble følgende valgt:
Bestyrer: Vidar Christiansen
Visebestyrer: Knut Sydsæter
Leder for doktorgradsutvalget: Geir Asheim
Undervisningsleder: Jon Vislie
Eksamensansvarlig: Diderik Lund

Administrasjon

Instituttet opplevde i 1998 store utskiftninger i de administrative stillingene. Vi erfarte også at det kan være problematisk å rekruttere til IT-stillinger og sekretær/førstesekretærstillinger. Som del av Effektiviseringsprosjektet har instituttet i løpet av 1998 spart inn 0.5 administrativ stilling, ved at vi nå deler personalkonsulent med Institutt for statsvitenskap. Vi skal over en 4-årsperiode spare inn 1.8 stillinger i administrasjonen.

Regnskapsoversikt

REGNSKAPSTALL FOR 1998

Tabell over tillatt brukt og forbruk påkap. 260 og kap. 281 i 1998

(i kap. 281 inngår 1 stipendiatstilling og sommerundervisning)

KLASSE		Tillatt brukt	Regnskap pr. 31.12.98		Differanse
			kr	%	
5	fastlønn	17,518,734	14,561,537	83.12	2,957,197
	løslønn	460,000	219,884	47.80	240,116
	fungeringstillegg	0	2,013		-2,013
	overtid	35,000	29,306	83.73	5,694
	eksamen/time-/hjelpel.	1,620,000	1,761,906	108.76	-141,906
	feriepenger, all lønnsutbet.	0	1,737,278		-1,737,278
	tlf. refusjon	0	7,360		-7,360
	pensjon arb.takers andel		-307,083		307,083
	svangerskapsrefusjon		-282,542		282,542
	gaver til ansatte	0	2,300		-2,300
	sum lønn ihht Oracle	19,633,734	17,731,959	90.31	1,901,775
4	IT-utstyr	201,416	201,416	100.00	0
6, 7 og 8	drift	3,533,512	2,951,629	83.53	581,883
	Sum ihht Oracle	23,368,662	20,885,004	89.37	2,483,658
	- prismsidler M. Hoel	-642,000	-290,737		-351,263
Sum institutt midler		22,726,662	20,594,267	90.62	2,132,395

KOMMENTARER TIL REGNSKAPET FOR 1998

LØNN:

Forbruket på lønn er lavere enn antatt. Dette skyldes bl.a. permisjon i i professorstilling ca. 6 måneder, to professor II sluttet i løpet av året, en forsknings-assistentstilling stod ledig ca. 7 måneder. Utgiftene til løslønn, faglig og administrativt arbeid ble også noe lavere enn forventet.

DRIFT:

Påreisebudsjettet gjenstår det kr 220 000 i brukte midler. Ca. kr 100 000 av disse ble disponert i 1998, men blir ikke regnskapsført før i 1999 (to større bevilgninger i forbindelse med utenlandsopphold ved forskningstermin).

REFUSJONER:

Refusjoner i 1998 ble ca. kr 220 000 mer enn forventet.

Instituttet overfører et større beløp enn forventet til 1999: ca. 2.1 mill. kroner.

OVERSIKT OVER EKSTERNT FINANSIERTE PROSJEKTER

Prosjektnavn	Prosjektleder/ utøver/ansvarlig	Fin.kilde
Prof. i demografi	Kravdal, Øystein	NFR
Barenshav/Norskehav	Schweder, Tore	NFR
Spekulasjon nå besl.	Søvik, Ylva	NFR
Utenlandsopph.	Leitemo, Kai	NFR
Utenlandsopph.	Brinch, Chr.	NFR
Likelihood meto fisk-	Schweder, Tore	NFR
Nordisk konf. off. økon.	Lund, Diderik	NFR
Prof. i demografi	Nico Keilman	NFR
Gaveprofessorat	Instituttet	SSB
Methodo Compet Dev	Goldstein, Harald	NUFU
Sentralbankstrategier i valutamarkedet	Rime, Dagfinn	SPFF
Doktorgradskurs	Rødseth, Asbjørn	SPFF
Leif Johansen stipend.	Instituttet	Norges Bank
Prof. Haavelmos fond	Instituttet	Haavelmo
Forskningspris	Hoel, Michael	UiO
Helseø.forskn. i Oslo	SHA, SØI, SNF	NFR

- SPFF Senter for Pengepolitisk og Finansiell Forskning